

Təsdiq edirəm:

**Azərbaycan Qiymətləndiricilər
Palatasının Rəyasət Heyətinin sədri
Nüsrət İbrahimov**

Azərbaycan Qiymətləndiricilər Palatasının
Rəyasət Heyətinin
"10" fevral 2025-ci il tarixli,
AQP-05/25 nömrəli qərarı ilə

AZƏRBAYCAN QIYMƏTLƏNDİRİCİLƏR PALATASININ İNTİZAM İCRAATI VƏ İNTİZAM TƏNBEHİ TƏDBİRLƏRİNİN TƏTBİQİ QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar "Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (bundan sonra – Qanun) 18.4.10-cu, 20.2.3-cü, 22-ci və 24-cü maddələrinə, Azərbaycan Qiymətləndiricilər Palatasının (bundan sonra – Palata) Nizamnaməsinin (bundan sonra – Nizamnamə) 5.4.2.3-cü və 5.5.2-ci yarımbəndlərinə və Qiymətləndiricinin Etik Davranış Qaydalarına (bundan sonra – Etik Davranış Qaydaları) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Bu Qaydalar qiymətləndiricilər barəsində intizam icraatının başlanılması və aparılması, İntizam Komissiyasının rəyinin hazırlanması, Rəyasət Heyəti tərəfindən tədbirin seçilməsi və tətbiqi, habelə həmin qərarların rəsmiləşdirilməsi və icrası qaydasını müəyyən edir.

1.3. İntizam tənbehinin məqsədi peşə tələblərinə riayət olunmasını təmin etmək və intizam pozuntularının təkrar törədilməsinin qarşısını almaqdır.

1.4. Bu Qaydaların müddəaları qiymətləndiriciyə qanunvericiliklə verilmiş hüquq və təminatları məhdudlaşdıra bilməz.

2. Əsas anlayışlar və prinsiplər

2.1. Bu Qaydalarda istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. intizam pozuntusu – qiymətləndirici tərəfindən qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin və ya Etik Davranış Qaydalarının tələblərinin pozulması;

2.1.2. tədbir – Qanunun 22.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş intizam tənbehi (töhmət və ya qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququnun dayandırılması) və ya Qanunun 22.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xəbərdarlıq;

2.1.3. intizam icraatı – intizam pozuntusu barədə şikayət və ya digər məlumat üzrə halların araşdırılması, İntizam Komissiyasının rəyinin hazırlanması və Rəyasət Heyətinin qərarının qəbul edilməsi ilə bağlı həyata keçirilən icraat;

2.1.4. İntizam Komissiyasının rəyi – intizam icraatı üzrə toplanmış materialların qiymətləndirilməsi əsasında pozuntunun olub-olmaması, qiymətləndiricinin təqsiri

və tətbiq edilməsi təklif olunan tədbir barədə İntizam Komissiyasının əsaslandırılmış yazılı sənədi;

2.1.5. təkrar pozuntu – bu Qaydaların 14.1-ci bəndində göstərilən müddət ərzində yeni intizam pozuntusunun törədilməsi;

2.1.6. ağırlaşdırıcı hallar – daha ağır tədbirin seçilməsinə və ya fəaliyyət hüququnun dayandırılmasının daha uzun müddətə müəyyən edilməsinə əsas verən hallar;

2.1.7. yüngülləşdirici hallar – daha yüngül tədbirin seçilməsinə və ya fəaliyyət hüququnun dayandırılmasının daha qısa müddətə müəyyən edilməsinə əsas verən hallar.

2.2. İntizam icraatı aşağıdakı prinsiplər əsasında aparılır:

2.2.1. qanunçuluq;

2.2.2. obyektivlik və qərəzsizlik;

2.2.3. pozuntu ilə tədbir arasında mütənasiblik;

2.2.4. təqsirsizlik prezumpsiyası – qiymətləndiricinin təqsiri bu Qaydalarla müəyyən edilmiş qaydada sübuta yetiriləndə o, təqsirsiz hesab edilir;

2.2.5. qiymətləndiricinin dinlənmək və izahat vermək hüququ;

2.2.6. qərarın əsaslandırılması;

2.2.7. eyni xarakterli hallara vahid yanaşma.

2.3. İntizam pozuntusunun və qiymətləndiricinin təqsirinin sübut edilməsi vəzifəsi İntizam Komissiyasının üzərinə düşür. Qiymətləndiricinin izahat verməkdən imtina etməsi onun təqsirinin sübutu kimi qiymətləndirilə bilməz. Aradan qaldırılması mümkün olmayan şübhələr qiymətləndiricinin xeyrinə şərh edilir.

3. İntizam məsuliyyətinin əsasları

3.1. Qiymətləndiriciyə intizam pozuntusuna görə tədbir yalnız İntizam Komissiyasının rəyi əsasında Rəyasət Heyətinin qərarı ilə tətbiq edilir.

3.2. Bir intizam icraatı çərçivəsində bir neçə intizam pozuntusu müəyyən edildikdə, Etik Davranış Qaydalarının 10.8-ci bəndinə uyğun olaraq daha yüngül tədbir daha ağır tədbirlə əhatə edilməklə bir tədbir tətbiq edilir.

3.3. Eyni pozuntuya görə qiymətləndiriciyə təkrar tədbir tətbiq edilə bilməz.

3.4. Qiymətləndiriciyə tədbir yalnız pozuntunun törədildiyi gün qüvvədə olan qanunvericilikdə və ya Etik Davranış Qaydalarında pozuntu kimi nəzərdə tutulmuş hərəkətə (hərəkətsizliyə) görə tətbiq edilir.

4. İntizam pozuntuları və onlara görə tətbiq edilən tədbirlər

4.1. Xəbərdarlıq, töhmət və qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququnun dayandırılması tətbiq edilən hallar, təkrar pozuntunun və pozuntuların məcmusunun nəticələri Etik Davranış Qaydalarının 10.3–10.8-ci bəndləri ilə müəyyən edilir. Bu bölmədə həmin bəndlərin tətbiqi ilə bağlı hallar göstərilir.

4.2. Etik Davranış Qaydalarının 10.3.14-cü və 10.4.15-ci yarımbəndləri yalnız qiymətləndiricinin pozduğu qanunvericilik normasının və ya Etik Davranış Qaydalarının konkret bəndinin qərarda göstərilməsi şərti ilə tətbiq edilir.

4.3. Aşağıdakı hallar Etik Davranış Qaydalarının 10.3.13-cü yarımbəndinə aid edilir və ilk dəfə törədildikdə onlara görə xəbərdarlıq edilir:

4.3.1. qiymətləndirici Qanunun 16-cı maddəsində göstərilən məhdudiyyətlər olduğu halda qiymətləndirmə apardıqda;

4.3.2. qiymətləndirici maraqlar toqquşması barədə Etik Davranış Qaydalarının 9.2-ci və 9.3-cü bəndlərində nəzərdə tutulmuş məlumatı vermədikdə.

4.4. Aşağıdakı hallar Etik Davranış Qaydalarının 10.3.11-ci və 10.3.12-ci yarımbəndlərinə aid edilir və ilk dəfə törədildikdə onlara görə xəbərdarlıq edilir:

4.4.1. Palatanın ümumi yığıncağı tərəfindən təsdiq edilmiş qiymətləndirmə üzrə yanaşma və metodların və ya qiymətləndirmənin nəticələri haqqında hesabatın nümunəvi formasının tələblərinə bilərəkdən əməl edilmədikdə;

4.4.2. İntizam Komissiyasının bu Qaydaların 8.2-ci bəndinə uyğun olaraq göndərdiyi yazılı tələbi ilə sənədlər üzrlü səbəb olmadan müəyyən edilmiş müddətdə təqdim edilmədikdə;

4.4.3. Palataya hesabat haqqında, o cümlədən intizam icraatı zamanı bilərəkdən yanlış məlumat verildikdə.

4.5. Aşağıdakı hallar qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında qanunvericiliyin və ya Etik Davranış Qaydalarının digər tələblərinin pozulması hesab edilir və onlara görə tədbir Qanunun 22.1-ci və 22.2-ci maddələrinə, Etik Davranış Qaydalarının 10.6-cı bəndinə və bu Qaydaların 5-ci bölməsinə uyğun olaraq seçilir:

4.5.1. hesabatda Qanunun 10.2-ci maddəsində göstərilən məlumatlar göstərilmədikdə və ya natamam göstərildikdə;

4.5.2. hesabatda qiymətləndirmə üzrə yanaşma və metodların seçilməsi əsaslandırılmadıqda (Qanunun 10.2.5-ci maddəsi);

4.5.3. hesabatda istifadə olunmuş məlumatların və onların əldə edilmə mənbələrinin siyahısı göstərilmədikdə (Qanunun 10.2.8-ci maddəsi);

4.5.4. qiymətləndirici ixtisas şəhadətnaməsində göstərilməyən istiqamət üzrə qiymətləndirmə apardıqda (Qanunun 7.3-cü və 11.2-ci maddələri, Etik Davranış Qaydalarının 3.4.1-ci yarımbəndi);

4.5.5. qiymətləndirici peşə məsuliyyətini sığorta etdirmədən qiymətləndirmə apardıqda (Qanunun 12.1.8-ci maddəsi);

4.5.6. hesabatın nüsxəsi Qanunun 12.1.10-cu maddəsində göstərilən müddətdə saxlanılmadıqda;

4.5.7. hesabatda nəticəyə təsir edən hesablama səhvinə yol verildikdə (Etik Davranış Qaydalarının 4.5-ci bəndi);

4.5.8. hesabatda istifadə olunmuş ehtimallar və məhdudlaşdırıcı şərtlər, o cümlədən qiymətləndirmə obyektinə baxışın keçirilməməsi və onun səbəbi göstərilmədikdə və ya əsaslandırılmadıqda (Etik Davranış Qaydalarının 2.2.5-ci yarımbəndi və 4.7-ci bəndi);

4.5.9. müxtəlif yanaşmalarla əldə edilmiş nəticələrin razılaşdırılması əsaslandırılmadıqda (Etik Davranış Qaydalarının 4.6-cı bəndi);

4.5.10. qiymətləndirici eyni qiymətləndirmə obyektini üzrə eyni tarixə və eyni məqsəd üçün tərtib etdiyi hesabatlarda yekun dəyərləri əsaslandırmadan fərqli göstərdikdə (Etik Davranış Qaydalarının 3.3.1-ci yarımbəndi).

4.6. Aşağıdakı hallar qiymətləndiricinin onları bilərəkdən törətdiyi sübuta yetirildikdə Etik Davranış Qaydalarının 10.5.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş bilərəkdən saxta, qeyri-dəqiq və ya qərəzli nəticə və təhlillərdən ibarət hesabatın tərtib edilməsi hesab edilir və ilk dəfə törədildikdə onlara görə qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququ dayandırılır:

4.6.1. hesabatda mövcud olmayan analoqlardan və ya uydurulmuş bazar məlumatlarından istifadə edildikdə;

4.6.2. hesabatda istifadə olunmuş sənədlər və ya ilkin məlumatlar saxtalaşdırıldıqda;

4.6.3. hesabatın nəticəsi sifarişçinin və ya digər şəxsin göstərişi ilə dəyişdirildikdə (Qanunun 15-ci maddəsi, Etik Davranış Qaydalarının 3.2.2-ci və 3.5.3-cü yarımbəndləri);

4.6.4. hesabat başqa qiymətləndiricinin adından və ya imzası ilə tərtib edildikdə, habelə qiymətləndirici başqa şəxsə öz adından hesabat tərtib etməyə icazə verdikdə.

4.7. Palatanın Ekspertlər Şurasının rəyində yoxlanılan hesabatda nöqsan göstərilməsi özlüyündə intizam pozuntusu hesab edilmir. Həmin rəy İntizam Komissiyası üçün məcburi deyildir və digər materiallarla birlikdə qiymətləndirilir.

5. Tədbirin seçilməsi

5.1. Etik Davranış Qaydalarının 10.3–10.5-ci bəndlərində və bu Qaydaların 4.3, 4.4 və 4.6-cı bəndlərində tədbirin növü müəyyən edilmiş hallarda həmin tədbir tətbiq edilir; bu halda bu bölmədə və 6-cı bölmədə göstərilən hallar yalnız xəbərdarlığın formasının (şifahi və ya yazılı) və fəaliyyət hüququnun dayandırılması müddətinin müəyyən edilməsində nəzərə alınır.

5.2. Digər hallarda tədbir seçilərkən pozuntunun xarakteri, törədilmə şəraiti, təqsirin forması (qəsd və ya ehtiyatsızlıq), pozuntunun nəticələri, müəyyən edildiyi halda sifarişçiyə və ya üçüncü şəxslərə vurulmuş zərər, bu Qaydaların 14.1-ci bəndində göstərilən müddətdə qiymətləndiriciyə tətbiq edilmiş tədbirlər, habelə bu Qaydaların 6-cı bölməsində göstərilən hallar nəzərə alınır.

5.3. Bu Qaydaların 5.2-ci bəndində göstərilən hallarda:

5.3.1. hesabatda göstərilmiş yekun dəyərə təsir göstərməyən və sifarişçiyə və ya üçüncü şəxslərə zərər vurmayan pozuntulara görə xəbərdarlıq edilir və ya töhmət verilir;

5.3.2. qəsdən törədilmiş, habelə hesabatda göstərilmiş yekun dəyərən əsassız müəyyən edilməsinə səbəb olmuş və ya sifarişçiyə, yaxud üçüncü şəxslərə zərər vurmuş pozuntulara görə töhmət verilir və ya qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququ dayandırılır.

5.4. Fəaliyyət hüququnun dayandırılması müddəti 3 (üç) aydan az və 1 (bir) ildən çox ola bilməz və pozuntunun ağırlığı və bu Qaydaların 6-cı bölməsində göstərilən hallar nəzərə alınmaqla müəyyən edilir.

6. Ağırlaşdırıcı və yüngülləşdirici hallar

6.1. Yalnız aşağıdakı hallar ağırlaşdırıcı hal kimi nəzərə alın bilər:

6.1.1. Etik Davranış Qaydalarının 10.7-ci bəndində və Qanunun 24.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, pozuntunun bu Qaydaların 14.1-ci bəndində göstərilən müddətdə təkrar törədilməsi;

6.1.2. eyni pozuntuya qiymətləndiricinin iki və daha çox hesabatında yol verilməsi;

6.1.3. pozuntunun qəsdən törədilməsi;

6.1.4. pozuntu nəticəsində sifarişçiyə və ya üçüncü şəxslərə zərər vurulması;

6.1.5. pozuntunun dövlət və ya bələdiyyə əmlakının qiymətləndirilməsi, habelə məhkəmənin və ya inzibati orqanın qərarı ilə təyin edilmiş qiymətləndirmə zamanı törədilməsi;

6.1.6. pozuntunu gizlətmək məqsədilə hesabatın, ona əlavə edilmiş sənədlərin və ya iş materiallarının məhv edilməsi və ya dəyişdirilməsi.

6.2. Yüngülləşdirici hallar, o cümlədən aşağıdakılardır:

6.2.1. qiymətləndiricinin pozuntu barədə intizam icraatı başlanılanadək Palataya yazılı məlumat verməsi;

6.2.2. qiymətləndiricinin intizam icraatı başa çatanaadək hesabatda nöqsanla bağlı düzəliş etməsi və düzəliş edilmiş hesabatı sifarişçiyə təqdim etməsi;

6.2.3. qiymətləndiricinin intizam icraatı başa çatanaadək vurulmuş zərəri tam və ya qismən ödəməsi, yaxud zərərin ödənilməsi barədə zərərçəkmiş şəxsə yazılı razılaşma bağlaması;

6.2.4. qiymətləndiricinin İntizam Komissiyasının tələb etdiyi sənədləri və izahatı bu Qaydalarla müəyyən edilmiş müddətdə təqdim etməsi;

6.2.5. pozuntunun sifarişçinin və ya dövlət orqanının (qurumunun) təqdim etdiyi sənədlərdə olan və qiymətləndirici tərəfindən aşkar edilməsi mümkün olmayan yanlış məlumatla əlaqədar olması.

6.3. Pozuntunun tərkib hissəsi olan hal, o cümlədən bu Qaydaların 4-cü bölməsində pozuntu kimi göstərilmiş hal və pozuntunun bilərəkdən törədilməsi, eyni zamanda ağırlaşdırıcı hal kimi nəzərə alın bilməz.

6.4. Ağırlaşdırıcı və yüngülləşdirici hallar tədbirin növünü və ya müddətini öz-özlüyündə dəyişdirmir; onların tədbirin seçilməsinə təsiri qərarda əsaslandırılır.

7. İntizam icraatının başlanılması

7.1. İntizam icraatı qiymətləndiricinin fəaliyyəti ilə bağlı Palataya daxil olmuş şikayət, dövlət orqanının (qurumunun) məlumatı, Palatanın Ekspertlər Şurasının İntizam Komissiyasına göndərdiyi rəy və ya intizam pozuntusunun əlamətlərini ehtiva edən digər yazılı məlumat əsasında başlanıla bilər.

7.2. Şikayətdə şikayətçinin adı, soyadı, atasının adı (hüquqi şəxsin adı) və ünvanı, qiymətləndiricinin adı, soyadı, atasının adı, pozuntunun mahiyyəti və mövcud olduqda hesabatın tarixi və nömrəsi göstərilməlidir. Bu tələblərə cavab verməyən şikayət şikayətçiyə səbəbi göstərilməklə qaytarılır. Anonim şikayət əsasında intizam icraatı başlanılmır.

7.3. İntizam icraatının başlanılması və ya başlanılmasından imtina barədə qərarı şikayət və ya məlumat Palatada qeydiyyatda alındığı gündən 10 (on) iş günü müddətində İntizam Komissiyası qəbul edir. Rəyasət Heyəti intizam pozuntusu əlamətləri barədə məlumatı baxılması üçün İntizam Komissiyasına göndərə bilər.

7.4. İntizam icraatının başlanılması barədə qərarda qiymətləndiricinin adı, soyadı, atasının adı, araşdırılmalı hallar və pozulduğu ehtimal edilən normanın konkret bəndi göstərilir. Qərarın surəti, şikayətin (məlumatın) surəti və bu Qaydaların 9-cu bölməsində göstərilən hüquqların izahı qərar qəbul edildiyi gündən 3 (üç) iş günü müddətində qiymətləndiriciyə göndərilir.

7.5. Bu Qaydaların 12.1-ci bəndində göstərilən müddətlərdən hər hansı biri keçdikdə və ya şikayətdə (məlumatda) göstərilən hallar intizam pozuntusu hesab edilmədikdə intizam icraatı başlanılmır. Başlanılmasından imtina barədə qərar şikayətçiyə göndərilir.

7.6. İntizam icraatının başlanılması qiymətləndiricinin təqsirli hesab edilməsi demək deyildir.

8. İntizam araşdırmasının aparılması

8.1. İntizam Komissiyası işin bütün hallarını araşdırır; qiymətləndiricinin lehinə və əleyhinə olan sübutlar eyni dərəcədə araşdırılır və qiymətləndirilir.

8.2. İntizam Komissiyası Nizamnamənin 4.3.2-ci yarımbəndinə uyğun olaraq qiymətləndiricidən sənəd və məlumat tələb edə bilər. Tələb yazılı formada göndərilir, tələb olunan sənədlərin siyahısını və onların təqdim edilməsi üçün 3 (üç) iş günündən az olmayan müddəti göstərir. İntizam Komissiyası qiymətləndirici təşkilata, sifarişçiyə, dövlət orqanlarına (qurumlarına) və digər şəxslərə sorğu göndərə bilər.

8.3. İntizam Komissiyası hesabatın metodoloji məsələləri üzrə müvafiq sahənin mütəxəssisinin rəyini ala bilər. Rəyin alınması ilə bağlı xərclər Palatanın vəsaiti hesabına ödənilir. Mütəxəssisə bu Qaydaların 8.4-cü və 15.4-cü bəndlərinin tələbləri şamil edilir.

8.4. İntizam Komissiyasının və Rəyasət Heyətinin üzvü, habelə mütəxəssis qiymətləndirici ilə eyni qiymətləndirici təşkilatda işlədikdə, onun yaxın qohumu olduqda, şikayətçi olduqda, yoxlanılan hesabat üzrə Ekspertlər Şurasının rəyinin hazırlanmasında iştirak etdikdə və ya işin nəticəsində maddi və ya digər şəxsi marağı olduqda həmin işə baxılmasında iştirak etmir və bu bərdə müvafiq olaraq İntizam Komissiyasının sədrinə və ya Rəyasət Heyətinin sədrinə yazılı məlumat verir.

8.5. İntizam Komissiyası araşdırmanı intizam icraatının başlandığı gündən 45 (qırx beş) gün müddətində başa çatdırır və rəyini Rəyasət Heyətinə təqdim edir. Bu müddətin keçməsi intizam icraatına xitam verilməsinə səbəb olmur; bu Qaydaların 12.1-ci bəndində göstərilən müddətlər keçdikdə isə icraata xitam verilir.

8.6. İntizam Komissiyasının iclasları, qvorumu və qərar qəbul etmə qaydası İntizam Komissiyasının Əsasnaməsi ilə müəyyən edilir.

9. Qiymətləndiricinin hüquqları

9.1. Barəsində intizam icraatı aparılan qiymətləndirici aşağıdakı hüquqlara malikdir:

9.1.1. ona qarşı irəli sürülmüş intizam pozuntusunun mahiyyəti bərdə məlumat almaq;

9.1.2. intizam icraatının materialları ilə tanış olmaq və onlardan surət almaq. Qanunla qorunan sirr və ya üçüncü şəxslərin fərdi məlumatlarını ehtiva edən sənədlərin surəti verilmir; bu halda qiymətləndiriciyə həmin sənədlərin məzmunu bərdə yazılı məlumat verilir. Şikayətin və qiymətləndiricinin öz hesabatının surəti qiymətləndiriciyə tam həcmdə verilir. Qiymətləndirici aldığı surətlərdən yalnız özünün müdafiəsi məqsədilə istifadə edir və onları üçüncü şəxslərə vermir;

9.1.3. şəxsən imzaladığı yazılı izahatı vermək, sübut və sənədlər təqdim etmək;

9.1.4. İntizam Komissiyasının iclasında iştirak etmək və şifahi izahat vermək;

9.1.5. intizam icraatında vəkilin hüquqi yardımından istifadə etmək;

9.1.6. bu Qaydaların 8.4-cü bəndində göstərilən hallar olduqda İntizam Komissiyasının və ya Rəyasət Heyətinin üzvünə əsaslandırılmış etiraz etmək;

9.1.7. intizam tənbehinin tətbiqi bərdə Rəyasət Heyətinin qərarından Qanunun 22.5-ci maddəsinə uyğun olaraq məhkəməyə şikayət vermək.

9.2. Hesabatla və qiymətləndirmənin aparılması ilə bağlı yazılı və şifahi izahatı qiymətləndirici şəxsən verir. Vəkil İntizam Komissiyasının iclasında qiymətləndirici ilə birlikdə iştirak edə, icraatın qaydasına və qanuniliyinə dair fikir bildirə, vəsatət və etiraz verə bilər, lakin qiymətləndiricinin əvəzinə izahat verə bilməz.

9.3. Qiymətləndiriciyə intizam icraatının başlanılması bərdə qərarın surətini aldığı gündən yazılı izahat vermək üçün 5 (beş) iş günü müddəti verilir. Qiymətləndiricinin əsaslandırılmış vəsatəti ilə bu müddət bir dəfə 5 (beş) iş günü uzadılır.

9.4. Qiymətləndirici İntizam Komissiyasının iclasının vaxtı və yeri bərdə iclasdan ən azı 5 (beş) iş günü əvvəl yazılı məlumatlandırılır. Qiymətləndirici üzrlü səbəb göstərdikdə iclas bir dəfə təxirə salınır. Qiymətləndiricinin bu bəndin birinci cümləsinə

uyğun məlumatlandırıldığı halda üzrlü səbəb olmadan iclasda iştirak etməməsi işə onun iştirakı olmadan baxılmasına mane olmur. Vəkilin iclasda iştirakı qiymətləndiricinin iştirakını əvəz etmir.

9.5. Etirazlara İntizam Komissiyasının üzvünə münasibətdə İntizam Komissiyası, Rəyasət Heyətinin üzvünə münasibətdə Rəyasət Heyəti etiraz edilən üzvün iştirakı olmadan baxır və əsaslandırılmış qərar qəbul edir.

10. İntizam Komissiyasının rəyi

10.1. İntizam Komissiyası araşdırmanın nəticələrinə əsasən əsaslandırılmış rəy qəbul edir.

10.2. Rəydə aşağıdakılar göstərilir:

10.2.1. intizam icraatının başlanılmasına əsas olan materiallar;

10.2.2. müəyyən edilmiş faktiki hallar və onları təsdiq edən sübutlar;

10.2.3. qiymətləndiricinin izahatı və təqdim etdiyi sübutlar, habelə onlara verilmiş qiymət;

10.2.4. pozuntunun olub-olmaması və pozulmuş normanın konkret bəndi;

10.2.5. qiymətləndiricinin təqsirinin olub-olmaması və təqsirin forması;

10.2.6. ağırlaşdırıcı və yüngülləşdirici hallar;

10.2.7. tətbiq edilməsi təklif olunan tədbir və onun əsaslandırılması.

10.3. İntizam Komissiyası pozuntu müəyyən etmədikdə intizam icraatına xitam verilməsi barədə rəy qəbul edir.

10.4. İntizam Komissiyasının rəyi Rəyasət Heyətinə təqdim edilir. Rəyin nəticəsi Rəyasət Heyətinin qərarında göstərilir.

11. Rəyasət Heyəti tərəfindən qərarın qəbul edilməsi

11.1. Rəyasət Heyəti İntizam Komissiyasının rəyinə və intizam icraatının materiallarına rəyin daxil olduğu gündən 30 (otuz) gün müddətində baxır və tədbirin tətbiq edilməsi və ya tətbiq edilməməsi barədə qərar qəbul edir.

11.2. İntizam Komissiyası pozuntu müəyyən etmədikdə Rəyasət Heyəti tədbir tətbiq edə bilməz və intizam icraatına xitam verilməsi barədə qərar qəbul edir.

11.3. Rəyasət Heyəti İntizam Komissiyasının rəyində təklif olundandan daha ağır tədbir tətbiq edə bilməz. Rəyasət Heyəti rəylə razılaşmadıqda işi səbəblərini göstərməklə əlavə araşdırma üçün İntizam Komissiyasına qaytarır. Bu halda bu Qaydaların 12.1-ci bəndində göstərilən müddətlər nəzərə alınır.

11.4. Qərada aşağıdakılar göstərilir:

11.4.1. qərarın qəbul edildiyi tarix, yer və qeydiyyat nömrəsi;

11.4.2. qiymətləndiricinin adı, soyadı, atasının adı və ünvanı;

11.4.3. intizam icraatının başlanılmasına əsas olan hallar;

11.4.4. müəyyən edilmiş faktlar, onları təsdiq edən sübutlar və pozulmuş normanın konkret bəndi;

11.4.5. qiymətləndiricinin izahatı və ona verilmiş qiymət;

11.4.6. İntizam Komissiyasının rəyinin nəticəsi, Rəyasət Heyəti rəydə təklif olundandan daha yüngül tədbir seçdikdə isə bunun səbəbləri;

11.4.7. tətbiq edilən tədbir, onun hüquqi əsası, fəaliyyət hüququ dayandırıldıqda isə dayandırmanın başlanma və başa çatma tarixləri;

11.4.8. tədbirin seçilməsinə təsir edən ağırlaşdırıcı və yüngülləşdirici hallar;

11.4.9. qiymətləndiricinin qərardan Qanunun 22.5-ci maddəsinə uyğun olaraq məhkəməyə şikayət vermək hüququ.

11.5. Qərar Rəyasət Heyətinin sədri tərəfindən imzalanır. Qərarın qəbulunda iştirak etmiş Rəyasət Heyəti üzvləri və səsvermənin nəticələri iclasın protokolunda göstərilir.

11.6. Qərarın surəti qəbul edildiyi gündən 5 (beş) iş günü müddətində qiymətləndiriciyə imza etdirilməklə təqdim edilir, sifarişli poçt göndərişi ilə və ya qiymətləndiricinin Palataya yazılı bildirdiyi elektron poçt ünvanına göndərilir. Qiymətləndirici qərarın surətini qəbul etməkdən imtina etdikdə bu barədə akt tərtib edilir və qərar həmin gün təqdim edilmiş hesab olunur.

11.7. Qərar qiymətləndiriciyə təqdim edildiyi gündən qüvvəyə minir. Fəaliyyət hüququnun dayandırılmasının başlanma tarixi qərarın qiymətləndiriciyə təqdim edildiyi gündən əvvəl ola bilməz.

12. Tədbirin tətbiqi müddətləri

12.1. Tədbir intizam pozuntusunun aşkar edildiyi gündən 6 (altı) ay, törədildiyi gündən isə 1 (bir) il müddətində tətbiq edilə bilər.

12.2. Bu Qaydaların 12.1-ci bəndində göstərilən müddətlərdən hər hansı biri keçdikdə intizam icraatı başlanılmaz, başlanılmış icraata isə xitam verilir.

12.3. İntizam pozuntusunun aşkar edildiyi gün pozuntu barədə şikayətin, məlumatın və ya Ekspertlər Şurasının rəyinin Palatada qeydiyyatda alındığı gün hesab edilir.

12.4. Tədbirin tətbiq edildiyi gün Rəyasət Heyətinin qərarının qəbul edildiyi gün hesab edilir.

13. Fəaliyyət hüququnun dayandırılması barədə qərarın icrası

13.1. Fəaliyyət hüququnun dayandırıldığı müddətdə qiymətləndirici qiymətləndirmə haqqında müqavilə bağlaya, qiymətləndirmə apara və hesabat imzalaya bilməz.

13.2. Qiymətləndirici qərarın surətini aldığı gündən 5 (beş) iş günü müddətində icrasında olan və tamamlanmamış işlər barədə sifarişçiləri və Palatanı yazılı məlumatlandırır.

13.3. Qanunun 24.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş halda Rəyasət Heyəti İntizam Komissiyasının rəyi əsasında məhkəmə qərarı qanuni qüvvəyə minənədək qiymətləndiricinin fəaliyyətini Qanunun 24.4-cü maddəsinə uyğun olaraq dayandıra bilər. Bu halda Palata qiymətləndiricinin fəaliyyətinə xitam verilməsi və onun Palata üzvlüyündən çıxarılması barədə Qanunun 24.3-cü maddəsinə uyğun olaraq məhkəməyə müraciət edir.

13.4. Dayandırma müddəti başa çatdıqda qiymətləndiricinin qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququ əlavə qərar qəbul edilmədən bərpa olunur.

14. Tədbirin nəzərə alınma müddəti

14.1. Xəbərdarlıq və intizam tənbehi tətbiq edildiyi gündən 6 (altı) ay müddətində yeni intizam icraatında nəzərə alınır.

14.2. Bu Qaydaların 14.1-ci bəndində göstərilən müddət başa çatdıqdan sonra tətbiq edilmiş tədbir yeni intizam icraatında təkrar pozuntu və ya ağırlaşdırıcı hal kimi nəzərə alınmır.

15. İntizam məlumatlarının uçotu və açıqlanması

15.1. Tətbiq edilmiş tədbirlər Palatada uçota alınır; intizam icraatının materialları icraat başa çatdığı gündən 5 (beş) il müddətində saxlanılır.

15.2. Şikayətlər, intizam icraatının gedişi, xəbərdarlıq və töhmət barədə məlumatlar ictimaiyyətə açıqlanmır.

15.3. Qiymətləndirmə fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququnun dayandırılması barədə məlumat (qiymətləndiricinin adı, soyadı, atasının adı, dayandırmanın başlanma və başa çatma tarixləri) qiymətləndiricinin dayandırma müddətində Palatanın rəsmi internet sahifəsində üzvlərin reyestrində göstərilir. Dayandırmanın əsasları və qərarın mətni dərc edilmir. Dayandırma müddəti başa çatdıqda və ya məhkəmə qərarın icrasını dayandırdıqda, yaxud qərarı ləğv etdikdə həmin məlumat təxirə salınmadan çıxarılır.

15.4. İntizam Komissiyasının və Rəyasət Heyətinin üzvləri, habelə qiymətləndiricinin vəkili intizam icraatı zamanı onlara məlum olmuş fərdi məlumatları və qanunla qorunan digər məlumatları yaymamaq barədə yazılı öhdəlik verirlər. Vəkil intizam icraatının materialları ilə tanış olmazdan əvvəl bu öhdəliyi verir.

16. Qərardan şikayət

16.1. Qiymətləndirici tədbirin tətbiqi barədə Rəyasət Heyətinin qərarından qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada və müddətdə məhkəməyə şikayət verə bilər.

16.2. Şikayət verilməsi qərarın icrasını dayandırmır, məhkəmənin qərarın icrasının dayandırılması barədə qərardadı olduğu hal istisna olmaqla.

16.3. Məhkəmə qərarın icrasını dayandırdıqda və ya qərarı ləğv etdikdə Rəyasət Heyəti məhkəmə aktının surətini aldığı gündən 3 (üç) iş günü müddətində həmin məhkəmə aktının icrasını təmin edir.

17. İntizam icraatına xitam verilməsi

17.1. Aşağıdakı hallarda intizam icraatına xitam verilir:

17.1.1. qiymətləndiricinin hərəkətində və ya hərəkətsizliyində intizam pozuntusu müəyyən edilmədikdə;

17.1.2. bu Qaydaların 12.1-ci bəndində göstərilən müddətlərdən hər hansı biri keçdikdə;

17.1.3. eyni pozuntuya görə qiymətləndiriciyə tədbir artıq tətbiq edildikdə;

17.1.4. qiymətləndiricinin Palata üzvlüyünə xitam verildikdə və ya qiymətləndirici vəfat etdikdə.

17.2. İntizam icraatına xitam verilməsi barədə qərarı İntizam Komissiyasının rəyi Rəyasət Heyətinə təqdim edilənədək İntizam Komissiyası, həmin rəy təqdim edildikdən sonra isə Rəyasət Heyəti qəbul edir.

17.3. İntizam icraatına xitam verilməsi barədə qərar əsaslandırılır və qiymətləndiriciyə, şikayət əsasında başlanmış icraat üzrə isə həm də şikayətçiye göndərilir.

18. Yekun və keçid müddəaları

18.1. Bu Qaydalar Rəyasət Heyətinin qərarı ilə təsdiq edildiyi gündən qüvvəyə minir. Bu Qaydalara dəyişikliklər Rəyasət Heyətinin qərarı ilə edilir.

18.2. Bu Qaydalar qüvvəyə mindiyi gündən Rəyasət Heyətinin 2026-cı il 10 fevral tarixli AQP-05/26 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Qiymətləndiricilər

Palatasının intizam icraatı və intizam tənbehi tədbirlərinin tətbiqi Qaydaları” qüvvəsini itirir.

18.3. Bu Qaydalar qüvvəyə mindiyi gün başa çatmamış intizam icraatları bu Qaydalarla müəyyən edilmiş qaydada davam etdirilir. Bu Qaydalar qüvvəyə minənədək törədilmiş pozuntulara görə tədbir pozuntunun törədildiyi gün qüvvədə olan aktlara uyğun olaraq müəyyən edilir; bu Qaydalar qiymətləndiricinin vəziyyətini yaxşılaşdırdıqda bu Qaydalar tətbiq edilir.

18.4. Bu Qaydalarda tənzimlənməyən məsələlər qanunvericiliyə, Nizamnaməyə və Etik Davranış Qaydalarına uyğun olaraq həll edilir.